

Parashat Truma The Symbolism of the Cherubim Rabbi Shai Finkelstein

שמות פרק כה פסוק יח

ועשית שנים כרבים זהב מקשה תעשה אתם משני קצות הכפרת:

בראשית פרק ג פסוק כד

ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן-עדן את-הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את-דרך עץ החיים:

רש"י פרק כה פסוק יח

כרבים - דמות פרצוף תינוק להם.

רש"י בראשית פרק ג פסוק כד

את הכרובים - מלאכי חבלה.

רשב"ם פרק כה פסוק יח

הכרובים הם עופות בעלי כנפיים גדולים, ע"פ הנאמר ביחזקאל (פרק כח פסוק יד) "את־כְּרוֹב מְמַשֵּׁחַ הַסּוּכָה וּנְתַתֶּיהָ בְּהַר קְדֵשׁ אֱלֹהִים הֵייתָ בְּתוֹךְ אַבְנֵי־אֵשׁ הַתְּהַלְכֶתָּ".

הרב קוק

בן אדם יש לך כנפי רוח.

בעל הטורים פרק כה פסוק יח

ופניהם איש אל אחיו. כמו שני חברים שנושאין ונותנין בדברי תורה.

רש"ר הירש בראשית פרק ג פסוק כד

כרובים שומרים את "עץ החיים" שבמקדש, שהוא גן עדן בזעיר אנפין, - כדרך שהם שומרים כאן על דרך עץ החיים, לבל תאבד מן האדם... הכרובים והחרב מסמלים את שני היסודות, השומרים לאדם את דרך עץ החיים. היסוד האחד הוא החרב המתהפכת: הסבל והצער והזעזועים הגדולים, המתרגשים ובאים כגלגל חוזר. מיד עם סיום תקופת גן עדן החלה ההיסטוריה רווית הדמים, - והיא פותחת ברצח אח. סבל לפרט וסבל לכלל סוללים את הדרך לקראת ההכרה, - שרק אם יפנה האדם כלפי מעלה וישתעבד לאל עליון, ימצא חיי נצח עלי אדמות. תאות החושים ויצר הקניין לא יביאו לאדם חיי נצח ואושר; תמצית כל הליכות הימים היא: הבל! זו משמעות החרב המתהפכת, - השומרת לאדם את דרך עץ החיים. אכן, "דרך חיים תוכחות מוסר" (משלי ו, כג): ייסורין סוללים את הדרך לחיים. נמצאת אומר: להט החרב המתהפכת היא התוצאה השלילית של ההיסטוריה.

היסוד השני הוא "הכרובים": עקבות ההתגלות של האל אל האדם, אצבע האלהים הרומזת והמעירה, המראה את יד ה' בהליכות ההיסטוריה. הן הן דרכי ההוראה החיובית של ההנהגה האלהית המחנכת את האדם. שניהם כאחד, - החרב והכרובים, הסבל וההתגלות, - שומרים על הדרך אל עץ החיים. וזו משמעות הפסוק בהקשר הכללי של הפרשה: ה' נפרד מן האדם; אך הוא קרא לכרובים ולחרב לשמור לו את הדרך אל עץ החיים.

רבי אברהם מרדכי אלתר בעל האמרי אמת בדרשותיו על סוכות שנה תרסו

אאז"ל אמר (תרמ"ג ד"ה ימי) שסוכה היא בבחינת גן עדן, בגן עדן כתיב (בראשית ב טו) לעבדה ולשמרה היינו עבודה לשם שמים בלבד וכן בסוכות חל שם שמים על הסוכה, לאחר החטא נתהוו ב' הסתרות, להט החרב המתהפכת והכרובים (בראשית ג כד), וראש השנה הוא כנגד להט החרב המתהפכת שהדין מתהפך בו לרחמים כדאיתא (ויק"ר כט ג) עומד מכסא הדין ויושב בכסא רחמים, ויום כפור הוא כנגד הב' כרובים שהכהן גדול נכנס בו לפני ולפנים ואיתא (זו"ח בראשית לב ב) שהכרובים עומדים שם שומרים כדוגמת אותם הכרובים העומדים בשערי גן עדן זכה הכהן נכנס וכו', הבנין של סוכות מתחיל מראש השנה כדכתיב (תהלים פא ד) בכסה ליום חגנו וכתיב (משלי כד ג) בחכמה יבנה בית זה ר"ה, ובתבונה יתכונן זה יו"כ (עי' שפ"א ליו"כ תרנ"ג), ובדעת חדרים ימלאו זה סוכות כדכתיב (ויקרא כג מג) למען ידעו דורותיכם, ושבת הוא גם כן כך ששמור וזכור הם כנגד הב' הסתרות וכתיב בשבת (שמות לא יג) לדעת כי אני ה' מקדישכם.